

POSTANOWIENIE

15 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Maciej Kowalski

na posiedzeniu niejawnym 15 czerwca 2023 r. w Warszawie,
w sprawie z powództwa W. S.
przeciwko P. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w P.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej P. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w P.
od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu
z 21 stycznia 2022 r., XV Ca 1586/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od P. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.
na rzecz W. S. 2700 (dwa tysiące siedemset)
złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W judykaturze i doktrynie wskazuje się, że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez

zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej (zob. np. postanowienia SN: z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147; z 22 marca 2007 r., III CZ 16/07; z 25 maja 2022 r., II USK 582/21).

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. „przedsądu,” ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie wystąpienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Mając powyższe na względzie podkreślić należy, że cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez prawidłowe powołanie i wyczerpujące uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które - zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Zgodnie z art. 398¹³ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw, przy czym w granicach zaskarżenia bierze jednak pod rozwagę nieważność postępowania.

W skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z 21 stycznia 2022 r. pozwany oparł wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania na przesłankach określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c.

Mając na względzie ujęcie przedmiotowego wniosku skarżącego zauważyć należy, że zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono już, że jeżeli jako okoliczność uzasadniającą przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁴ § 2 w zw. art. 398⁹ § 1 k.p.c.) wskazuje się istotne

zagadnienie prawne, a więc zagadnienie poważne, wymagające pogłębionej analizy prawnej i wcześniej nierozstrzygane, to skarga taka nie może być jednocześnie oczywiście uzasadniona, a więc uzasadniona *prima facie*, bez podejmowania jakichkolwiek szczegółowych analiz i dociekań. To samo dotyczy zbiegu przesłanek w postaci oczywistej zasadności skargi oraz potrzeby wykładni przepisów prawa (zob. orzeczenia SN: z 17 lipca 2019 r., III CSK 148/19 oraz z 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 577/17). W konsekwencji konstrukcja wniosku pozwanego o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może być uznana za prawidłową.

Skarżący podniósł, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie, tj.: art. 129 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jedn. Dz.U. z 2022 r., poz. 2556, dalej: „p.o.ś.”).

Powołanie się na potrzebę wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. m.in. postanowienia SN: z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08 i z 8 marca 2007 r., II CSK 84/07). Konieczne jest opisanie tych wątpliwości lub rozbieżności, wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej (zob. np. postanowienia SN: z 3 listopada 2003 r., II UK 184/03; z 22 czerwca 2004 r., III UK 103/04 oraz z 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09).

Ponadto dodać należy, że skuteczne powołanie się na przyczynę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania nie tylko przepisów, będących źródłem istotnych wątpliwości lub różnic zdań w orzecznictwie, ale jednocześnie, że mają one znaczenie dla oceny dochodzonego roszczenia (zob. m.in. postanowienia SN: z 26 czerwca 2015 r., III CSK 77/15 oraz z 24 kwietnia 2018 r., II CSK 743/17). Analiza wniosku skarżącego pozwala przyjąć, że potrzeba wykładni powołanych przez niego przepisów nie została powiązana

z okolicznościami mieszczącymi się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez Sąd *meriti* ustaleń.

Z poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych, którymi Sąd Najwyższy jest związany, wynika, że nieruchomość przy ul. [...] w P. położona jest na obszarze strefy wewnętrznej OOU, do której w treści uchwały Sejmiku Województwa [...] odnoszą się dalsze ograniczenia. Natomiast w części orzeczeń powołanych przez pozwanego przedmiotem rozważań była nieruchomość położona w strefie zewnętrznej OOU. Skarżący nie wykazał zatem powołanej we wniosku przesłanki w rozumieniu powyżej wyjaśnionym. Nie należy zrównywać wielokierunkowości stosowania prawa w niejednakowych stanach faktycznych oraz różnorodności orzecznictwa

- naturalnej i uzasadnionej - z rozbieżnością orzecznictwa, zasadniczo niepożądaną i wymagającą krytycznej oceny oraz ewentualnej eliminacji. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania opartego na przyczynie przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. nie jest więc wystarczające przytoczenie spraw i oznaczających je sygnatur bez wykazania, że rozbieżność w orzecznictwie rzeczywiście występuje, że jest istotna i że wyraża się odmiennością rozstrzygnięć wydanych w takich samych lub bardzo podobnych okolicznościach faktycznych i prawnych (zob. postanowienie SN z 17 czerwca 2015 r., III CSK 59/15, OSNC 2016 Nr 2, poz. 29). Takich argumentów skarżący nie przedstawił.

Zdaniem skarżącego oczywista zasadność skargi kasacyjnej wynika z:

1) naruszenia przez Sąd drugiej instancji art. 157 ust. 1 w zw. z art. 157 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (dalej: „u.g.n.”, tekst jedn. Dz.U. z 2023 r., poz. 344) w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 382 k.p.c. przez ich niezastosowanie i niepoddanie opinii biegłego z zakresu wyceny nieruchomości pod ocenę organizacji zawodowej rzeczoznawców majątkowych, w sytuacji gdy strona pozwana w toku postępowania podnosiła szereg merytorycznych zarzutów do tej opinii, co w konsekwencji wpłynęło na wynik sprawy, albowiem Sąd przy wydawaniu rozstrzygnięcia w całości oparł się na zawartych w tej opinii ustaleniach co do wysokości i przyczyn powstania szkody;

2) naruszenie przez Sąd drugiej instancji art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 382 k.p.c. przez przerzucenie na biegłego obowiązku dokonania części ustaleń faktycznych i dokonania wykładni prawa (w zakresie dotyczącym interpretacji postanowień art. 129 p.o.ś.) i w konsekwencji na bezkrytycznym oparciu się na stanowisku biegłego w tym zakresie przy wydawaniu rozstrzygnięcia.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie wskazywano, że aby skarga kasacyjna mogła zostać uznana za oczywiście uzasadnioną, nie wystarczy tylko wskazać kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa, lecz należy także wykazać, że doszło do takiego właśnie naruszenia – oczywistego i widocznego *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej oraz wynikającej już z treści skargi (zob. np. postanowienia SN: z 4 lipca 2019 r., V CSK 80/19, z 29 marca 2019 r., V CSK 321/18, z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18).

Przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. obejmuje przy tym jedynie uchybienia przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji w skardze kasacyjnej, o charakterze elementarnym, które polegają w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym.

Skarżący nie przedstawił przekonujących od razu, widocznych *prima facie*, twierdzeń wykazujących racje podważające rozstrzygnięcie poddane krytyce i zaskarżeniu na czym właśnie polega „oczywista” zasadność środka zaskarżenia w rozumieniu przyjętym w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. (zob. postanowienie SN z 17 grudnia 2019 r., IV CSK 307/19).

Sąd Najwyższy wypowiadał się wielokrotnie w przedmiocie wykładni art. 157 u.g.n. (zob. np. postanowienia SN: z 28 października 2020 r., II CSK 334/20 oraz z 19 czerwca 2020 r., II CSK 10/20) i prezentowane przezeń stanowisko nie pozwala przyjąć, że w badanej sprawie doszło do rażącego naruszenia prawa.

Ponadto mając na względzie argumenty pozwanego zawarte we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania należy stwierdzić, że zmierza on w istocie do zakwestionowania dokonanej przez Sąd Okręgowy oceny dowodów oraz poczynionych na tej podstawie ustaleń faktycznych.

Zawarty natomiast w art. 398³ § 3 k.p.c. zakaz oparcia skargi kasacyjnej na zarzutach dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów oraz związanie Sądu Najwyższego ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) oznacza niedopuszczalność powoływania się przez skarżącą na wadliwość wyroku sądu drugiej instancji, polegającą na ustaleniu faktów lub niewłaściwie przeprowadzonej ocenie dowodów, również we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (zob. postanowienie SN z 15 października 2020 r., IV CSK 136/20).

Podzielając w pełni i przyjmując za własne ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy, odnosząc się do zarzutów podniesionych przez pozwanego w apelacji, Sąd Okręgowy stwierdził, że Sąd Rejonowy dokonał należytej oceny dowodu z opinii biegłego i skorzystał z niej w zakresie, w jakim dotyczyła ona wiadomości specjalnych czyniąc ją podstawą rozstrzygnięcia.

Ponadto Sąd Okręgowy wskazał, że Sąd pierwszej instancji w wyczerpujący, jasny i spójny sposób ujawnił motywację stojącą za oddaleniem wniosku pozwanego o poddanie opinii biegłego ocenie organizacji zawodowej rzeczoznawców majątkowych.

W sprawie nie zachodzi także nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozagę - w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 w zw. z art. 108 § 1 w zw. z art. 398²¹ w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. przy uwzględnieniu § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 oraz § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 265 ze zm.).

[f.n]

(A.Z.)

